



بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين إله خير ناصر ومعين الحمد لله رب العالمين وصلي الله علي محمد و علي وآلهما الطيبين الطاهرين ولعنة الله علي أعدائهم أجمعين أبد الآبدين



آرامگاه (عثمان بن سعید و محمد بن عثمان) در یکی از میادین مهم و مرکزی شهر بغداد به نام «ساحه الخلانی»، درون مسجدی به نام «جامع الخلانی» قرار دارد.

در حضور امیرالمومنین علیه السلام سخن از قائم آل محمد علیه السلام پیش آمد، حضرتش فرمود: صاحب هذا الأمر الطريد الشريد الفريد الوحيد . یعنی چنان برای دشمنان (از عوام و خواص" وجود حضرتش شناخته شده؛ و در حدی حاضر و فعال است؛ که مورد تعقیب دشمنان بوده و مأوی و قراری نداشته و مرتباً جا عوض باید بکند، و تنهای تنهای است (با اینکه از قدرت و تأیید الهی برخوردار است).

در سالروز فقدان یکی از نشانه های حضرت محمد بن الحسن المهدی منه السلام به سوگ نشسته؛ چهارشنبه ۲ جمادی الآخری ۱۴۳۰ سالروز رحلت سفیر ناحیه مقدسه جناب محمد بن عثمان بن سعید را به حضرت قدسیه وجه الله و قبله حقیقه عباد الله مولانا صاحب الامر ارواحنا فداه تسلیت عرض می کنیم

فضائل سفیر ناحیه مقدسه جناب محمد بن عثمان بن سعید علیه السلام

از وکلاء و سفراء آن حضرت پسر عثمان بن سعید عمری؛ محمد بن عثمان بن سعید عمری بود که حضرت امام حسن عسکری (صلوات الله علیه) او پدرش را توثیق نموده و به شیعیان خود خبر داد که از وکلای فرزندان مهدی است و چون هنگام وفات پدرش عثمان بن سعید عمری رسید توقیعی از جانب حضرت حجت (صلوات الله علیه) بیرون آمد که مشتمل بر تعزیت نامه بود در خصوص وفات پدرش و آنکه او نایب و منصوب از جانب ولی خدا است در امر سفارت و در مقام پدرش برقرار است، و متن توقیع بنا به روایت صدوق و غیر او که نقل نموده اند این است:

إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ تَسْلِيمًا لِأَمْرِهِ وَرِضًا بِقَضَائِهِ وَبِفِعْلِهِ عَاشَ أَبُوكَ سَعِيدًا وَمَاتَ حَمِيدًا فَارْحِمَهُ اللَّهُ وَالْحَقُّ بِأَوْلِيَائِهِ وَمَوَالِيهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ فَلَمْ يَزَلْ فِي أَمْرِهِمْ سَاعِيًا فِيمَا يُقَرِّبُهُ إِلَى اللَّهِ (عَزَّ وَجَلَّ) وَإِلَيْهِمْ نَصَرَ اللَّهُ وَجْهَهُ وَأَقَالَهُ عَثْرَتَهُ وَأَجَزَلَ اللَّهُ لَكَ الثَّوَابَ وَأَحْسَنَ لَكَ الْعَزَاءَ وَرُزِيْتَ وَرُزِينَا وَأَوْحَشَكَ فِرَاقَهُ وَأَوْحَشَنَا، فَسَرَّهُ اللَّهُ فِي مُنْقَلَبِهِ وَكَانَ مِنْ كَمَالِ سَعَادَتِهِ أَنْ رَزَقَهُ اللَّهُ وَلَدًا مِثْلَكَ يَخْلُفُهُ مِنْ بَعْدِهِ وَيَقُومُ مَقَامَهُ بِأَمْرِهِ وَيَرْحَمُ عَلَيْهِ وَأَقُولُ الْحَمْدُ لِلَّهِ فَإِنَّ الْإِنْفُسَ طَيِّبَةً بِمَكَانِكَ وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِيكَ وَعِنْدَكَ، وَقَوَاكَ وَعَضَّدَكَ وَوَفَّقَكَ، وَكَانَ لَكَ وَلِيًّا وَحَافِظًا وَرَاعِيًا.

کمال الدین شیخ صدوق ۵۱۰/۲.

و دلالت این توقیع شریف بر جلالت قدر و بزرگی مرتبه این دو بزرگوار در نهایت رفعت و مناعت است و شرح آن به فارسی آنکه فرمود:
به درستی که ما برای خداییم و بازگشت ما به سوی خدا است که تسلیم نمودیم امر او را و راضی شدیم به قضاء او، و پدر تو به سعادت و نیکبختی تعیش [زندگی] نمود و وفات نمود در حالتی که محمود و پسندیده بود، خدا او را رحمت کند و ملحق کند او را به اولیاء و سادات و موالیان او (علیهم السلام) که همیشه در امر ائمه (صلوات الله علیهم) دین سعی کننده بود در آن چیزهایی که موجب تقرب او بود به سوی خدا و ائمه دین او، خداوند روی او را تر و تازه نماید و لغزشهای او را ببخشد و جزا و اجر تو را زیاد کند و نیکو کند برای تو عزا را، تو مصیبت زده شدی و ما نیز مصیبت زده شدیم و مفارقت پدرت؛ تو را و ما را دلتنگ نمود. پس خداوند او را به رحمت خود مسرور فرماید در منقلب و مثنوی او که آرامگاه او است، و از کمال سعادت پدرت آنکه: مثل تو فرزندی را به او روزی فرموده که جانشین و قائم مقام او باشی به امر او، و طلب رحمت نمایی برای او، و می گویم: حمد می کنم خدا را، پس به درستی که جانها (شیعیان) نیکو و مسرور شده است به مکان و منزلت تو و آنچه خداوند در تو و در نزد تو قرار داده، و تو را توانمند نموده و یاری و توفیق دهد، و تو را سرپرست و حافظ و نگهبان باشد.

کفایة الموحدين 3/346، ۳۴۷.

و نیز علامه مجلسی رحمه الله در (بحار) از (کتاب غیبت) شیخ طوسی رحمه الله از جمعی از اصحاب روایت کرده که: چون عثمان بن سعید وفات کرد توقیعی از جانب حضرت حجت (صلوات الله علیه) به سوی فرزند او محمد بن عثمان بن سعید عمری بیرون آمد بدین لفظ:

وَ الْإِبْنُ وَقَاهُ اللَّهُ لَمْ يَزَلْ ثَقْنًا فِي حَيَاةِ الْأَبِ . رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَأَرْضَاهُ وَ نَصَرَ وَجْهَهُ .

يَجْرِي عِنْدَنَا مَجْرَاهُ وَيَسُدُّ مَسَدَهُ وَ عَنْ أَمْرِنَا يُأْمُرُ الْإِبْنُ وَ بِهِ يَعْمَلُ تَوَلَاهُ اللَّهُ

و فرزند (محمد عثمان) که خداوند او را حفظ فرماید؛ همواره مورد اعتماد ما بوده است در حیات پدر (عثمان بن سعید). خداوند از او راضی باشد و او راضی نماید و رویش تازه و شاداب بدارد، موقعیت او (محمد بن عثمان) همانند اوست (عثمان بن سعید) کار او را می نماید، و فرزند (محمد بن عثمان) از فرمان ما امر می کند و به فرمان ما عمل می

کند، خداوند ولی و سرپرست او باشد . کفایة الموحدين ۳/ ۳۴۷، بحارالانوار، 51/349

و نیز در روایت دیگر از کلینی نقل نموده اند که: توقیعی به خط شریف حضرت صاحب الأمر (صلوات الله علیه) بیرون آمد که نوشته بود: محمد بن عثمان، (خدا از او و پدرش خشنود گردد) معتمد من است و مکتوب او مکتوب من است . کفایة الموحدين ۳/ ۳۴۷ .

و دلایل بسیار است و معجزات امام (صلوات الله علیه) از برای شیعیان در دست او جاری شده بود که در زمان نیابت و سفارت؛ از جانب حضرت حجة الله (صلوات الله علیه) مرجع همه شیعیان بود .

و از ام کلثوم دختر او روایت کرده اند که محمد بن عثمان بن سعید عمری چند مجلد کتاب در فقه تصنیف کرده بود که تمام آنها را از حضرت امام حسن عسکری و حضرت صاحب الأمر (صلوات الله علیهم) و از پدر خود (عثمان بن

سعید) اخذ نموده بود که آن کتب را در نزد وفات خود به حسین بن روح تسلیم نمود . کفایة الموحدين ۳/ ۳۴۷ .

شیخ صدوق رحمه الله به سند خود از محمد بن عثمان بن سعید عمری روایت کرده است این حدیث معروف را که: قسم به خدا! هرآینه حضرت حجت (صلوات الله علیه) در هر سال موسم حج حاضر می شود و خلائق را می بیند و می شناسد و ایشان نیز او را می بینند ولی نمی شناسند . کفایة الموحدين 3/347 ، کمال الدین صدوق ۲/ ۴۴۰ .

و در روایت دیگر آنکه: از او سوال نمودند که تو حضرت صاحب الأمر (صلوات الله علیه) را دیده ای؟ گفت: بلی، و دیدن آخر من در بیت الله بود در حالتی که می گفتم: (اللَّهُمَّ أَنْجِزْ لِي مَا وَعَدْتَنِي) و دیدم در مستجار آن حضرت را که می گفت: (اللَّهُمَّ أَنْتَقِمْ بِي

أَعْدَائِي) . کفایة الموحدين 3/347 ، کمال الدین صدوق ۲/ ۴۴۰ .

مسئولیت سفارت جناب محمد بن عثمان بن سعید عمری بیش از ۵۰ سال ادامه یافت، و در سال ۳۰۵ هجری درگذشت. آرامگاه این پدر و پسر در یکی از میادین مهم و مرکزی شهر بغداد به نام «ساحه الخلائی»، درون مسجدی به نام «جامع الخلائی» قرار دارد. بر روی قبر آن دو، ضریحی نقره‌ای و گنبدی بلند با کاشیهای سبز بر قرار است.

والحمد لله رب العالمین